

*Die memorandum D.M.M. d. 3062
B.3-57*

EXHIBITUM
DATUM: 14 mei 1956
KAB. LETT. 226
AG. No 989
DOSS. No G 13383

GOUVERNEUR
VAN
NEDERLANDS NIEUW-GUINEA

AFDELING NIEUW GUINEA			
No.	ingeh.	behand door	afgegaan
NA-1137	14/5	K/V.B.	

CH.W.

Hollandia, 9 mei 1956.

No. : 1667 / VERTROUWELIJK

Bijlage(n) :

Onderwerp : Toelating zendelingen en missionarissen.

A A N :

Zijne Excellentie de
Minister van Overzeese Rijksdelen
te
's-GRAVENHAGE

*W. van der
Jansen*

*W. van der
Jansen
doet een
hierover
Bijl.
19 mei
gaf
17.
1) beleg
2) beleg Van Baal 3
(doss. 9 13383)
3) beleg
4) beleg Keunhamp H. 1
doss. 144-56
(doss. 9. 13383)*

Het zij mij vergund mits deze Uwer Excellentie's aandacht opnieuw te verzoeken voor de gevolgen van de onbeperkte toelating van zendelingen en missionarissen. Om deze stroom althans een weinig af te dammen, deed ik U langs andere weg het voorstel bepaalde voorwaarden aan die toelating te verbinden, welk voorstel U staatsrechtelijk niet aanvaardbaar achtte, zonder aan te geven of wellicht op andere wijze een oplossing kan worden gevonden voor een situatie, die steeds moeilijker wordt en die ik nogmaals in enkele punten wil samenvatten.

- a. Het is onmogelijk met de bestaande bepalingen Chinese, door de Missie uit Hongkong uitgezonden missionarissen en onderwijzers te weren of althans hun aantal genoegzaam te beperken. Zelfs al mag zonder meer aangenomen worden, dat dit lieden zijn op wie niets valt aan te merken, dan blijft nog het feit bestaan, dat zij zonder enige twijfel anti-koloniaal van instelling zijn en dat zij ertoe medewerken de Chinese volksgroep hier te lande bewust Chinees te laten blijven inplaats van de geleidelijke omschakeling der Chinese gemeenschap naar de Nederlandse cultuur en samenleving te bevorderen. Ook leidt deze gang van zaken tot aandrang uit de Chinese bevolkingsgroep om onderwijzers aan te trekken naar eigen keuze.
- b. Het is onmogelijk zendelingen, vanwaar ook afkomstig, te weren of althans hun aantal te beperken, ook niet wanneer zij behoren tot groepen, waarvan verwacht mag worden, dat zij chiliastische verwachtingen in de hand zullen werken in een land, waar de bevolking in cargocults het Heilbringer-motief reeds herhaaldelijk op voor haarzelf en haar ontwikkeling schadelijke en voor orde en rust gevaarlijke wijze vorm gaf. Immers is het verband tussen de prediking van de zendelingen dier faithmissions en de bestaande cargocults te subtiel van aard om de hier gekoesterde vrees voor de gevolgen bij voorbaat overtuigend te rechtvaardigen. Dit kan eerst, wanneer hier ongelukken gebeurd zijn.
- c. Het is onmogelijk zendelingen te weren, die onvoldoende kennis dragen van land en volk en het is ook onmogelijk hen in hun bewegingsvrijheid te belemmeren. Twee hunner (Ericson en Tritt) vonden door hun dwaasheid enige jaren geleden reeds de dood in een zeer moeilijk bereikbaar gebied. De voorspelling is niet

AFGEDAAN BIJ : *Vanb. 4-7-56. E34*

OPGEBORGEN IN DOSSIER G 13383

gewaagd...

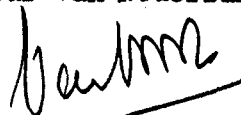
gewaagd, dat anderen zullen volgen. Voor het leven der zendelingen in de Baliem-vallei verkeer ik voortdurend in vrees. Een jaar geleden kwam een "old timer" als Mickelson in ernstige moeilijkheden. Nog slechts enkele weken terug werd er het leven van de linguïst Bromley van de C.A.M.A. bedreigd en was hier grote consternatie, omdat enige dagen later beide zenders aan de Baliem tegelijk uitvielen. Achteraf bleken zij beide tegelijk defect geraakt te zijn, doch het had ook anders kunnen wezen. In dit geval was een filmvertoning door Bromley de oorzaak van de bedreiging. Het is Amerikanen - en vele anderen - nu eenmaal niet af te leren overal foto's en films te maken en te vertonen, ofschoon iedere goede kenner van dit land weet, dat gevaarlijke reacties daarop kunnen volgen. Zelf heb ik om deze overweging destijds Denninghoff Stelling, toen er gelegenheid was naar de Baliem te gaan, verboden mee te reizen. Wanneer men reeds vrezen moet voor wat getrainde en goed voorbereide mensen als Mickelson en Bromley overkomt, wat gaat er dan met onvoorbereiden gebeuren?

d. Het is onmogelijk de toenemende drang van steeds nieuwe zendelingen naar het onbestuurd gebied in het Centraal Bergland tegen te houden, terwijl de middelen om het te besturen en die, om deze zendelingen te beschermen of te ontzetten, wanneer zij door hun overmoed en onbegrip bedreigd worden, ontbreken. Bij de bespreking op Uw Ministerie is uitdrukkelijk gesteld - en het is ook in het verslag dier bespreking vastgelegd - dat niet de corporaties, maar het Gouvernement tempo en richting der penetratie dient te bepalen. Dit betekent, dat geen actie zal kunnen of mogen worden ondernomen, wanneer zendelingen in het binnenland verdwijnen of vermoord worden. De kans daarop wordt intussen steeds groter en wij moeten dat dus rustig laten geschieden.

Terwijl ik mijnerzijds alles zal doen, wat in mijn vermogen is om deze kwade gevolgen te keren, moet ik anderzijds stellen, dat het mij onmogelijk is enige verantwoordelijkheid daarvoor te aanvaarden, daar mij elk middel om in te grijpen is onthouden. De noodsituatie, die hiervan binnen enkele jaren het onvermijdelijk gevolg wordt, komt niet voor mijn rekening.

De enige uitweg uit deze impasse kan naar het voorkomt alleen gevonden worden door een nieuw toelatingsbesluit, dat uitgaat van het moderne beginsel, dat een land niet receptief behoeft te staan tegenover ieder, die zich aanmeldt, zolang hij maar niet ziek, krankzinnig, idioot, arm of een misdadiger is. Een ontwerp daartoe is alhier in bewerking en zal U, zodra mogelijk, worden voorgelegd. Intussen is in afwachting van Uw nadere berichten de toelating van Hanas aangehouden. Het echtpaar Edmondson echter is een visum verleend.

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea,

J. VAN BAAL.